

ACADEMIA ROMÂNĂ
Filiala Timișoara
Institutul de Studii Banatice
„Titu Maiorescu”

Nr.791/22.11.2016

AVIZAT,

PREȘEDINTE

Acad. PĂUN ION OTIMAN

R A P O R T
asupra activității desfășurate în anul 2016

I. Organizare și funcționare

Activitatea Institutului de Studii Banatice „Titu Maiorescu” s-a desfășurat în cadrul a trei colective: **Istorie literară**, **Lingvistică** și **Istorie** de către cele **13** cadre de cercetare (care ocupă **11** posturi) și **1** post auxiliar (secretar). **10** cercetători au titlul de doctor și **3** sunt doctoranzi. **1** cercetător este conducător de doctorat.

- a. Colectivul de **Istorie literară** are în structura lui **7,5** posturi, dintre care:
2 CS I, **1,5** CS II, **4** CS III, **1** CȘ.

În anul 2016, acest colectiv a fost angajat în realizarea programului *Cercetări de istoria literaturii române*, care a cuprins 3 proiecte: *Dicționarul general al literaturii române* (ediția a 2-a, în colaborare cu Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” din București), *Ediții critice* și *Istoria presei literare românești din Banat*. Din cauza numărului mic de cercetători, fiecare dintre aceștia a fost angajat în realizarea a câte două proiecte, ceea ce a impus asumarea unor eforturi considerabile.

La primul proiect, au fost actualizate 56 de articole apărute în ediția I a DGLR și au fost redactate 18 articole noi.

La proiectul al doilea, au fost redactate parțial **3** monografiile (Ion Popovici Bănățeanul, Victor Vlad Delamarina și Cora Irineu), au fost elaborate parțial **4** ediții critice (Titu Maiorescu, *Jurnal*, vol. IV, Emilia Lungu-Puhalo, *Scrieri*, Eugen Todoran, *Scrieri*, I. Publicistica, G. I. Tohăneanu, *Scrieri*, I. *Publicistica*).

La proiectul al treilea, a fost încheiată redactarea monografiei revistei literare „Semenicul” (Lugoj).

- b. Colectivul de **Lingvistică** are în componență un sigur post, ocupat de către un cercetător cu grad de CS.

În anul 2016, acesta a continuat colaborarea la Programul *Dicționarul etimologic al limbii române* (în colaborare cu Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Al. Rosetti” din București), fiind redactate 200 de articole.

c. Colectivul de *Istorie* are în structura lui **1,5** posturi de CS I, ocupate de 3 cadre de cercetare, fiecare cu o jumătate de normă și **1** post de asistent de cercetare.

În anul 2016, acest colectiv a fost angajat în realizarea programului *Cercetări de istoria Banatului*, care a cuprins trei proiecte: *Teritorii românești sub dominație străină: Banatul sub guvernare militară habsburgică (1716-1752)*, *Sârbii din România în epoca postbelică și relațiile româno-iugoslave (sârbe)* și *Istoria Banatului. Epoca modernă*.

Activitatea institutului este coordonată de *Consiliul științific*, alcătuit din 3 membri, al cărui președinte este directorul, în conformitate cu Statutul Academiei Române și cu Regulamentul de organizare și funcționare al institutului.

Institutul de Studii Banatice „Titu Maiorescu” este subordonat *administrativ* Filialei Timișoara a Academiei Române, în componența căreia funcționează, și *științific* Secției de filologie și literatură a Academiei Române și Secției de istorie și arheologie a Academiei Române.

II. Resursele umane și patrimoniul mobil și imobil

a. Resursele umane ale institutului au cunoscut o continuă diminuare (în anul 1990, la revenirea lui în structurile Academiei Române, el avea 27 de posturi de cercetare), ajungând în prezent la 11 posturi, ocupate de 13 cadre de cercetare și 1 post auxiliar (de secretar).

Pe grade de cercetare, situația acestor posturi se prezintă astfel: **3,5 CS I** (dintre care 1,5 ocupat de 3 cadre), **1,5 CS II**, **4 CS III**, **1 CS** și **1 AC**.

b. Institutul nu are nici patrimoniu imobil și nici patrimoniu mobil propriu, activitatea sa desfășurându-se în spațiul Filialei Timișoara a Academiei Române și la Biblioteca Filialei Timișoara (unde sunt înregistrate cărțile și publicațiile primite ca donații sau prin schimb de institut).

III. Activități specifice, desfășurate în plan național și internațional, de consacrare științifică și culturală

Institutul de Studii Banatice „Titu Maiorescu” a fost angajat și în anul 2016 la realizarea unor programe de cercetare *naționale* și *provinciale*, îndeplinind astfel un dublu rol: de elaborare a unor lucrări fundamentale de interes național și de valorificare a tradițiilor științifice și culturale ale Banatului ca parte inseparabilă a patrimoniului cultural național.

În anul 2016, membrii institutului au publicat **16** volume în țară din domeniile filologic și istoric.

a. **5 volume colective**, care valorifică rezultatele proiectelor de cercetare din anii anteriori și lucrări prezentate în simpozioane organizate de institut::

*** *Enciclopedia Banatului. Literatura*. Ediția a II-a, revăzută și adăugită (conține în plus față de prima ediție peste 100 de articole noi);

*** *Panorama dramaturgiei postbelice românești*;

****Presa culturală și literară din Banat*;
****Paul Iorgovici – 250. Studii*;
***Sorin Titel-80.

b. 4 ediții critice, elaborate în cadrul programelor de cercetare ale institutului:
Victor Vlad Delamarina, *Scrieri*;
Ioan Popovici-Bănățeanul, *Scrieri*, I. *Proza*;
David Blidariu, *Scrieri*, I. *Poezii (1924-1946)*
Eugen Todoran, *Scrieri*, I. *Publicistica (1938-1956)*

c. 7 volume elaborate în afara planului de cercetare:
Viviana Mילוievi, *Publicistica lui Mircea Eliade și opțiunile „Tinerei generații”*;
Grațiel Benga-Țuțuianu, *Rețeaua. Poezia românească a anilor 2000*;
Ioan Hațegan, *Cenad. Monografie istorică*;
Ioan Hațegan, *Legendele Timișoarei*, I-II;
Miodrag Milin, *Sârbii în Golgota Bărăganului* (noi contribuții);
Victor Neumann, *Evreii Banatului. O mărturie a multi- și interculturalității Europei Est-Centrale*, Ediția a II-a;
Victor Neumann, *Timișoara sub semnul prințului Eugeniu de Savoya. Trei sute de ani de europenitate*;

Au fost publicate **14 studii** în volume colective apărute în țară și în străinătate, **28** de studii apărute în reviste de specialitate din țară și din străinătate, **24** de studii apărute în publicații de cultură din țară și din străinătate. S-au prezentat **27** de comunicări la reuniuni științifice din țară și **7** comunicări în străinătate.

Cercetători ai institutului sunt afiliați la **7 societăți științifice și culturale** din țară, **8** dintre ei sunt membri în redacțiile unor publicații științifice, **1** este conducător de doctorat. Ei au întocmai **18** referate de specialitate ca membri în comisii de doctorat sau ca referenți științifici ai unor edituri.

În anul 2016, institutul a organizat **5 manifestări științifice**:
„Ziua culturii naționale (15 ianuarie 2016)”,
Congresul Internațional de Istoria presei (aprilie 2016);
1716 – Timișoara – 2016. O istorie europeană;
„Literatura în Banat, Banatul în literatură” (iunie 2016, Zrenianin),
Patrimoniul cultural. Strategii și perspective (noiembrie 2016).

În anul 2016, institutul a continuat fructuoasa colaborare cu instituții științifice și de cultură din țară:

Institutul de Istorie și Teorie Literară”G. Călinescu”;
Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”,
Arhivele Naționale,
biblioteci județene etc.

și din străinătate:

Institutul de Cultură al Românilor din Voivodina, cu care a încheiat două convenții de colaborare științifică;
Catedra de limba română a Universității din Novi Sad.

Institutul editează „Revista de studii banatice”, aflată în cel de al 8-lea an de apariție și, în colaborare cu Comisia de comunicare și jurnalism a Filialei Timișoara, publicația [www. culturasicomunicare.ro](http://www.culturasicomunicare.ro), care apare din anul 2007.

Sub autoritatea științifică a institutului apare „Bibliotheca banatica”, în cadrul căreia au fost publicate până în prezent 44 de cărți (ediții critice, reeditări, traduceri, texte inedite, monografii etc.), dintre care 9 în anul 2016.

În anul 2016, au fost obținute 4 premii:

-Crișu Dascălu, „Premiul pentru implicare civică, socială și de promovare a imaginii Banatului”, acordat în cadrul Galei excelenței bănățene de Academia Română, Filiala Timișoara, de cele 4 universități timișorene și de Marea Loja Națională din România;

-Doina Bogdan-Dascălu, Premiul „Constantin Buiciuc” pentru activitate literară, acordat de revista „Banat” și de Primăria municipiului Lugoj;

Dana Nicoleta Popescu, Premiul „Constantin Constantiu Buiciuc” pentru activitate literară, acordat de revista „Banat” și de Primăria municipiului Lugoj;

-Grațielă Benga, Premiul revistei „Orizont” pentru critică literară.

IV. Probleme

Principala problemă cu care se confruntă institutul constă în numărul redus de cercetători (în prezent 13 față de 27 în 1990). Din acest motiv s-a recurs la atragerea unor colaboratori externi, al căror număr a fost în anul 2016 de 32, adică mai mare decât cel al cercetătorilor din institut. Apelul la ei nu reprezintă decât o soluție „de avarie”, căci, nefiind angajați ai institutului, ei participă la proiecte în afara obligațiilor profesionale pe care le au la instituțiile unde lucrează și nu pot fi trași la răspundere pentru eventuala neîndeplinire a atribuțiilor ce le revin. Adevărata soluție ar fi creșterea numărului de cercetători.

Realizarea optimă a proiectelor impune deplasarea cercetătorilor în alte centre științifice din țară, dar și din străinătate, obiectiv dificil de atins din cauza precarității financiare a instituției. A le cere să-și finanțeze ei deplasările este incorect și, în fapt, imposibil în condițiile actuale de salarizare. Întrucât institutul nu dispune de fondurile necesare pentru achiziționarea lucrărilor de specialitate, propunem ca măcar cele care apar sub egida celorlalte institute de profil să ne fie donate, urmând ca și institutul nostru să se înscrie în această reciprocitate.

Prof. univ. dr. Director,
Prof. univ. dr. Crișu Dascălu